

11 bæredygtige resultater for penge- og realkreditinstitutter i 2023

96 pct. af sektoren har initiativer til at understøtte SMV'ernes bæredygtige omstilling

97 pct. af alle ansatte har fået et kompetenceløft i bæredygtighed ved udgangen af 2023

834 mia. kr. til finansiering af klimavenlige aktiviteter

78 pct. af sektoren er medlem af Net-Zero Banking Alliance

15 pct. reduktion af egen drivhusgasudledning [scope 1 og 2]

7.400 gange i dialog med virksomheder, som aktive ejere, for at fremme bæredygtighed

97 pct. af sektoren har inddraget bæredygtighed i deres kundediolog ud over, hvad ledelsesbekendtgørelsen kræver

Første opgørelse af klimaaftrykket for sektorens udlån: 6 ³/₄ tons drivhusgasser udledes pr. udlånt mio.

78 pct. af sektoren stiller krav om omstillingsplaner til virksomheder med et højt klimaaftryk

61 pct. af udlånet er omfattet af drivhusgasreduktionsmål

80 pct. af pengeinstitutternes investeringer er omfattet af drivhusgasreduktionsmål

Bæredygtighedsreddegørelse 2023

Den bæredygtige omstilling er svaret på den klima- og biodiversitetskrise, som verden står over for. Omstillingen er altså en bunden opgave, og den finansielle sektor spiller en væsentlig rolle i at accelerere og understøtte omstillingen.

Omstillingen kræver fortsat massiv finansiering de kommende år. En analyse fra Kraka Advisory peger på et finansieringsbehov på 1.100 mia. kr. for at indfri Danmarks 2030-målsætning. Retter vi blikket mod klimamålet i 2050, stiger finansieringsbehovet med yderligere ca. 2.400 mia. kr. for perioden 2031-2052, og på EU-plan peger seneste fremskrivning fra EU-kommissionen på et årligt finansieringsbehov på 4.650 mia. kr. for at indfri målsætningerne i Green Deal og RepowerEU.

Det høje finansieringsbehov afspejler blandt andet behovet for at omstille produktionen inden for f.eks. landbrug og fødevarer, som har indvirkning på biodiversiteten, ligesom produkterne fra flere af industrierne med et tungt klimaaftryk – såsom cement og transport – er centrale for den nødvendige udbygning af vedvarende energi. Det er derfor tydeligt, at der fortsat er brug for disse industrier, men der kræves både en mere effektiv anvendelse af de ressourcer, der produceres, og en reduktion af drivhusgasaftrykket fra produktionen.

Det er vigtigt at betragte omstillingen bredt fra begyndelsen – vi skal skabe rammerne for, at virksomheder, der ikke er bæredygtige i dag, men som har udarbejdet en troværdig plan for, hvordan de kan blive bæredygtige i fremtiden, også opnår finansiering til både omstilling og drift. På den måde fremmes teknologier og projekter, som allerede er bæredygtige i dag, samtidig med at projekter og virksomheder, der kan blive bæredygtige, også opnår finansiering og bliver en del af den brede omstilling.

Klima- og biodiversitetskrisen repræsenterer en alvorlig risiko for samfundet. Risikoen er dobbeltsidet; på den ene side er risikoen ved ikke at gøre noget, at vi møder stadig alvorligere konsekvenser af ekstremt vejr og en presset natur, der ikke længere kan give gode rammer for mennesker, dyr og planter.

På den anden side er der også en risiko indlejret i selve omstillingen. For hvilke teknologier er de mest bæredygtige og robuste på sigt, og kan de virksomheder, som ikke er bæredygtige i dag, blive det i morgen? Håndteringen af denne omstillingsrisiko er en af finanssektorens kerneopgaver i forhold til den bæredygtige omstilling. Den finansielle sektor er en motor for omstilling og udvikling, som kører konstant – og selv om den for de fleste er usynlig i det daglige, er den afgørende for, at samfundet kommer i mål med den bæredygtige omstilling.

I øjeblikket arbejdes der på højtryk for at indarbejde den bæredygtige omstilling i alle kerneprocesser og forretningsområder i den finansielle sektor, også på de indre linjer i risikoafdelingerne i landets penge- og realkreditinstitutter. God risikostyring forudsætter data – og helst af høj kvalitet.

Når det gælder data om bæredygtighed i de enkelte virksomheder og bygninger, er der sket meget de seneste år, men der er fortsat et stykke vej endnu, før alle virksomheder rapporterer tilstrækkelige data om bæredygtighed. I mange tilfælde kan det være væsentligt for rapportering og rådgivning, at der er adgang til oplysninger om det faktiske energiforbrug i en bygning. Oplysninger om forbrug kan benyttes til at dokumentere effekten af en energiforbedring, der kan være finansieret med et lån til energiforbedring. Forsyningsdata om energi- og vandforbrug fra bygninger kan også være relevant for f.eks. energirådgivere, som ved hjælp af data kan vurdere, hvor er mest relevant at energiforbedre. Kvaliteten og tilgængeligheden af data sætter altså stadig en naturlig begrænsning for, hvor effektivt penge- og realkreditinstitutter kan vurdere konkrete virksomheder og projekter – og dermed sætte grænser for, hvor effektivt den samlede kapital kan allokeres til investeringer i omstillingen. Det kan være med til at forsinke den bæredygtige omstilling. Samtidig kan den aktuelle mangel på data af høj kvalitet bidrage til risikoen for, at finanssektoren beskyldes for greenwashing, hvis de oplysninger om bæredygtighed, som finanssektoren anvender nu, senere ændres og forbedres.

Derfor har den finansielle sektor engageret sig aktivt i arbejdet med at fremme datakvaliteten og datatilgængeligheden på det bæredygtige område. Det gør vi gennem dialog og konkrete projekter med myndigheder, repræsentanter for virksomhederne og andre interessenter. For gode data kommer kun ved en fælles indsats – og gennem klare og anvendelige rammebetingelser fra lovgiverne.

Sektoren investerer i nye metoder til at fremskaffe gode data, blandt andet gennem et ambitiøst ESG-projekt hos penge- og realkreditinstitutternes fælles it-virksomhed e-nettet. Det skal bidrage til, at troværdige og ensartede data kan give den finansielle sektor de bedste muligheder for at understøtte omstillingen og håndtere de risici, som klima- og biodiversitetskrisen medfører for samfundet.

Arbejdet med at forbedre tilgængeligheden og kvaliteten af data sker samtidig med, at finanssektoren aktivt bidrager til omstillingen på flere andre områder. F.eks. er bæredygtighed en integreret del af den løbende kundedialog, hvor vi drøfter, hvordan vi som finansielle virksomheder kan være med til at understøtte de enkelte borgere og virksomhedernes omstilling helt konkret.

Finanssektoren er i deres rolle som kapitalforvaltere også [aktive ejere](#). Finanssektoren anvender sin indflydelse gennem proaktiv dialog med virksomhederne, som vi er investerede i på vegne af vores kunder. Det gør vi blandt andet på generalforsamlinger, hvor der stemmes aktivt for forslag, som trækker i en mere bæredygtig retning.

Både store og små tiltag for at reducere udledningen af drivhusgasser er vigtige for samfundet. Men der er også sund fornuft i først at sætte ind der, hvor det er vigtigst og mest presserende at sikre en hurtig omstilling. Det vil typisk være i større virksomheder i sektorer med store drivhusgasudledninger.

For at understøtte kundernes omstilling udvider penge- og realkreditinstitutter løbende rækken af produkter, der finansierer den bæredygtige omstilling, så både forbrugere og virksomheder har gode muligheder for at træffe mere bæredygtige beslutninger og gennemføre dem.

Institutterne har finansieret klimavenlige aktiviteter for 834 mia. kr., hvoraf 14 mia. kr. er gået til finansiering af nul- og lavemissionsbiler

I 2023 rundede finanssektorens finansiering af klimavenlige aktiviteter 834 mia. kr., svarende til 10½ pct. af penge- og realkreditinstitutternes balance. Det er en stigning på 143 mia. kr. i forhold til 2022. Dermed har penge- og realkreditinstitutter allerede i 2023 realiseret deres 2030 forventning om at finansiere klimavenlige aktiviteter for 700 mia. kr.

Sektoren arbejder løbende med at højne kvaliteten af data om de finansierede aktiviteter, og opgørelsen af klimavenlige aktiviteter bliver også af den grund bedre og mere præcis over tid.

Af de 834 mia. kr. til finansiering af klimavenlige aktiviteter kommer 729 mia. kr. fra finansiering af danskernes boliger og erhvervsjendomme med energimærke A eller B samt finansiering af grønne ejendomme i udlandet. Sektorens finansiering af klimavenlige ejendomme er omkring 167 mia. kr. større end i 2022. Udlånet til finansiering af øvrige klimavenlige aktiviteter som f.eks. solceller, vindmøller, forsyning, anlæg til genbrug og el-busser er 91 mia. kr. Derudover har der været stor efterspørgsel efter lån til nul- og lavemissionsbiler.

Finansiering af nul- og lavemissionsbiler for 14 mia. kr.

Med klimaloven er der sat mål om, at Danmark skal reducere drivhusgasudledningerne med 70 pct. i 2030 ift. 1990². Flere nul- og lavemissionsbiler bidrager til at nå det mål. I slutningen af 2020 blev der indgået en politisk aftale om bilbeskatningen, som understøtter udskiftningen af danskernes biler med klimavenlige alternativer. Den politiske aftale skønnes at løfte antallet af nul- og lavemissionsbiler til 775.000 i 2030.

Den ambition er pengeinstitutterne klar til at understøtte med attraktive lån. Store som små pengeinstitutter har udviklet en lang række forskellige typer af billån til nul- og lavemissionsbiler, som kunderne kan vælge imellem, når de f.eks. skal finansiere en ny elbil. I 2023 rundede omfanget af lån til nul- og lavemissionsbiler 14 mia. kr., svarende til en stigning på ca. 55 pct. i forhold til 2022, hvor sektoren finansierede lån til nul- og lavemissionsbiler for godt 9 mia. kr.

Opgørelse af penge- og realkreditinstitutternes finansiering af klimavenlige aktiviteter³

Aktivitet	Mia.kr.
Udlån til klimavenlige ejendomme	729
Udlån til nul- og lavemissionsbiler	14
Øvrige klimavenlige aktiviteter	91
I alt	834

I tillæg til ovenstående tal, som penge- og realkreditinstitutter frivilligt har offentliggjort siden 2019, skal penge- og realkreditinstitutter med over 500 ansatte for første gang i 2024 offentliggøre deres Green Asset Ratio (GAR) baseret på regnskabstal for 2023. GAR'en måler, hvor stor en andel af penge- og realkreditinstitutternes samlede udlån der ifølge EU-taksonomien går til grønne aktiviteter. Andelen er opgjort til 2½ pct. for 2023. Forskellen på 8 pct. point (10½ pct. point-2½ pct. point) skyldes, at EU-taksonomien indebærer en betydelig smallere definition af, hvad der er bæredygtigt.

EU-taksonomien er nemlig udformet på en måde, så meget få aktiviteter kan klassificeres som bæredygtige. Det skyldes blandt andet det såkaldte "Do No Significant Harm"-kriterie, som betyder, at en økonomisk aktivitet ikke må gøre signifikant skade på nogle af de andre fem områder, der er defineret i taksonomien. F.eks. er det svært at dokumentere, om dæk på elbiler belaster omgivelserne med dækstøj eller ej. Konkret betyder det, at ingen danske pengeinstitutter har indregnet elbiler i deres GAR-opgørelse.

Det bæredygtige nøglehul i taksonomien er med andre ord meget lille. Derudover er der fortsat store dataudfordringer i at finde robuste, troværdige og tilgængelige data, som kan understøtte taksonomiens krav for bæredygtighed, som gør det endnu sværere for pengeinstitutterne at oplyse et mere nuanceret niveau for GAR'en.

Derudover er der aktiver, som slet ikke indgår positivt i GAR-opgørelsen af grønne aktiviteter på nuværende tidspunkt, men som alligevel teknisk regnes med i de samlede aktiviteter - så det udelukkende reducerer GAR'en. Det gælder f.eks. små og mellemstore virksomheder (SMV'er), som ikke er forpligtet til at rapportere efter de gældende EU-direktiver. Udlån til den gruppe af SMV'er vil udelukkende have en negativ påvirkning på GAR'en, fordi de ikke kan regnes med i tælleren, men indgår i nævneren.

Det gør det samtidig vanskeligt at sammenligne GAR'en på tværs af lande og på tværs af penge- og realkreditinstitutter, fordi sammensætningen af penge- og realkreditinstitutters udlån kan være strukturelt forskellige (bl.a. som følge af forskellige branchesammensætninger), hvilket kan trække GAR'en i forskellige retninger.

Derfor kan GAR'en ikke stå alene, men skal ses i en større sammenhæng, f.eks. sammen med de målepunkter, som er præsenteret i denne redegørelse.

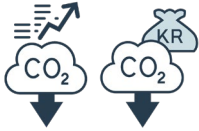
Opgørelsen af finansiering af klimavenlige ejendomme tager udgangspunkt i EU's klassifikation af bæredygtige ejendomme. Udlån til klimavenlige ejendomme dækker over penge- og realkreditinstitutternes udlån til ejendomme med energimærke A, inkl. private boliger opført efter 2010, samt ejendomme med energimærke B, inkl. private boliger opført efter 2008 og til og med 2010. Det lægges til grund, at private boliger opført efter 2010 ifølge bygningsreglementet som minimum har energimærke A, og at private boliger opført mellem 2008 og til og med 2010 som minimum har energimærke B. Det er antagelsen, at disse ejendomme overholder nuværende tekniske screeningskriterier i EU-taksonomien⁴ om modvirkning af klimacændringer. Hertil kommer også udlån til klimavenlige ejendomme i udlandet.

Udlånet til finansiering af øvrige klimavenlige aktiviteter dækker bl.a. over udlån til solceller, vindmøller, forsyning, anlæg til genbrug og elbusser.

Udlån til nul- og lavemissionsbiler omfatter både udlån og leasing, til private og erhverv, af el- og hybridbiler, som i den klimavenlige vejtransportaftale fra december 2020⁵ betegnes som grønne biler. Definitionen i den grønne vejtransportaftale afspejler de nuværende tekniske screeningskriterier i EU-taksonomien om modvirkning af klimacændringer.

Finans Danmarks medlemmer udbyder billån til både rene el-biler og til hybridbiler. Mange låneprodukter er kun til finansiering af nul- og lavemissionsbiler, som er i overensstemmelse med den politiske aftale. Pengeinstitutter skal navigere i en meget omskiftelig omverden, og de skal løbende agere inden for rammerne af bæredygtighedsmål og -kriterier, der kommer fra både dansk og europæisk side.

Opgørelsen af penge- og realkreditinstitutternes finansiering af klimavenlige aktiviteter viser den bedst mulige vurdering her og nu ud fra tilgængelige data og målemetoder. Den kan ændres i takt med, at bedre data og målemetoder bliver tilgængelige – og kriterierne for klimavenlige aktiviteter ændres.

Der er sat reduktionsmål for 80 pct. af pengeinstitutternes investeringer og for 61 pct. af penge- og realkreditinstitutternes udlån

Når drivhusgasudledningen fra udlån i penge- og realkreditinstitutter samt investeringer i pengeinstitutter kan måles og opgøres, giver det mulighed for at sætte mål for drivhusgasreduktioner på begge forretningsområder. Det har mange penge- og realkreditinstitutter gjort.

Der er således sat drivhusgasreduktionsmål for 61 pct. af udlånet fra penge- og realkreditinstitutter. Tilsvarende er der sat drivhusgasreduktionsmål for godt 80 pct. af pengeinstitutternes investeringer. Niveauerne for drivhusreduktionsmålene skal ses i lyset af, at der på nuværende tidspunkt måles drivhusgasudledning på godt 85 pct. af udlånene og 88 pct. af investeringerne. Derudover er forventningen, at drivhusgasreduktionsmålene for udlån repræsenterer langt mere end 61 pct. af udledningen, fordi sektoren har prioriteret deres indsats efter de virksomheder i kundekredsen, som udleder flest drivhusgasser.

Penge- og realkreditinstitutterne har forskellige reduktionsmål. Langt størstedelen, målt på balancen, har sat reduktionsmål, der understøtter Net-Zero-målsætningerne i 2050 eller tidligere.

Grundlaget for reduktionsmålene kan dog flytte sig, i takt med at datadækningen bliver større, og i takt med at datakvaliteten bliver bedre, fordi flere virksomheder rapporterer udledninger, så man kan erstatte estimerede værdier med faktiske. Målemetoderne kan ligeledes forbedres og udvides til nye forretningsområder og investeringsaktiver, som kan påvirke de reduktionsmål, der sættes.

Fokus har i første omgang været på at fastsætte reduktionsmål for erhvervs kunder inden for sektorerne shipping, transport, landbrug, energiforsyning og erhvervsejendomme, hvor udledningen eller intensiteten er størst. Nu arbejder institutterne videre med at opgøre, lave handleplaner og sætte reduktionsmål for drivhusgasudledninger fra kunder i øvrige brancher. For privatkunder har fokus været på boliger og biler. For øvrige lån og kreditter til privatkunder er det ikke muligt at sætte reduktionsmål, fordi sådanne udlån til privatkunder typisk ikke er formålsbestemte. Institutterne ved altså ikke, om pengene bruges på rejser, mad, nye møbler eller andet.

97 pct. af alle ansatte har fået et kompetenceløft i bæredygtighed

De ansatte i penge- og realkreditinstitutterne spiller en central rolle i den bæredygtige omstilling af samfundet. Hver eneste dag er de i kontakt med tusindvis af danskere og danske virksomheder, som de går i dialog med om grønnere valg. Det handler om alt fra bil- og boligkøb til investeringer og energirenovering af huset eller energieffektivisering af virksomheden. Derfor er det afgørende, at de ansatte er fagligt godt rustet til at tage den grønne dialog med kunderne.

Viden om bæredygtighed er i stigende grad nødvendig blandt ansatte i bl.a. investerings-, risikostyrings- og kreditafdelinger som led i arbejdet med at fremtidssikre værdien af investeringer og udlån. Og de mange nye EU-regler om bæredygtig finans kræver juridisk ekspertise og medarbejdere til arbejdet med ESG-compliance.

At integrere bæredygtighed i hele forretningen kræver således nye kompetencer blandt de ansatte i penge- og realkreditinstitutter – hos alt fra den øverste ledelse til kunderådgivere. Derfor har finanssektoren sat massivt ind for at øge de bæredygtige kompetencer i sektoren.

I løbet af 2023 har mere end 31.000 ansatte i penge- og realkreditinstitutter fået en videreuddannelse i bæredygtig finans. Dermed har godt 44.000 ansatte ved udgangen af 2023 fået en videreuddannelse inden for bæredygtighed, svarende til 97 pct. af de ansatte i penge- og realkreditinstitutter.

Videreuddannelsen favner alt fra traditionelle kurser, webinarer og e-learning til efteruddannelse med fokus på forskellige medarbejdergrupper. Og den omfatter både interne kurser, som er udbudt af eksterne, og efteruddannelse i regi af blandt andet Finanssektorens Uddannelsescenter.

Fokus på bæredygtighed i investeringsrådgivning

Et særligt fokus i sektoren har bl.a. været at efteruddanne investeringsrådgivere i bæredygtighed. I august 2022 trådte nye EU-regler i kraft, der gør det obligatorisk at afdække kunders bæredygtighedspræferencer ved rådgivning om investering. Nogle institutter har selv stået for at uddanne deres medarbejdere, mens andre har tilkøbt efteruddannelse eksternt eller benyttet kurser udbudt af Finanssektorens Uddannelsescenter. I perioden 2021-2023 har næsten 19.000 personer taget modulet bæredygtighed i den finansielle sektor, og mere end 7.000 har taget moduler inden for bæredygtig investering på Finanssektorens Uddannelsescenter.

Erhvervsrådgivere har også fået et kompetenceløft i bæredygtighed

Penge- og realkreditinstitutter har også gjort en særlig indsats for, at ruste erhvervsrådgiverne bedre til at gå i dialog med virksomheder om den bæredygtige omstilling. Allerede i 2021 blev der udviklet et kursus i regi af Finanskompetencepuljen¹ om bæredygtighed, som var målrettet erhvervsrådgivere. Kurset har til formål at ruste rådgiverne til dialogen med de små og mellemstore virksomheder, som skal omstille sig til en mere bæredygtig produktion eller service.

I 2023 blev interessen for kurset så stor, at Finans Danmarks Arbejdsgiverforening og Finansforbundet besluttede at investere yderligere fire millioner kroner ud over den ene million kroner, man begyndte med at bevillige til kurset med midler fra Finanskompetencepuljen. I løbet af 2022 og 2023 har hhv. ca. 1300 og ca. 950 ansøgt om at deltage i kurserne, og interessen er fortsat ind i 2024, hvor yderligere knap 950 har ansøgt allerede i første kvartal.

Kurset for erhvervsrådgivere er lavet i samarbejde mellem Finansforbundet, Finanssektorens Uddannelsescenter og Finans Danmarks Arbejdsgiverforening med opbakning fra Lokale Pengeinstitutter.

97 pct. af sektoren har inddraget bæredygtighed i deres kundedialog ud over, hvad ledelsesbekendtgørelsen kræver

Et centralt og vigtigt arbejde for penge- og realkreditinstitutter i forhold til den bæredygtige omstilling er den løbende kundedialog om både behovet for den bæredygtige omstilling og om de muligheder, der er inden for bæredygtig finansiering.

Ifølge ledelsesbekendtgørelsen skal kreditpolitikken sikre, at kreditgivningen og forretningsgange for kreditgivning indeholder krav om analyse af kundernes eventuelle ESG-risici, herunder påvirkningen på sikkerhederne. Det skal sikre, at kerneforretningen i penge- og realkreditinstitutterne er godt rustet mod negative konsekvenser, hvis forskellige ESG-risici skulle materialisere sig.

Men 97 pct. af sektoren målt på balancen går skridtet videre, og indgår f.eks. i dialog med deres kunder om forskellige bæredygtige løsninger inden for finansiering. Det kunne bl.a. være finansiering af el- eller lavemissionsbiler eller finansiering af boliger med gode energimærkninger.

For virksomheder kan det være dialog om udstedelse af grønne obligationer eller bæredygtige udlån, f.eks. de såkaldte *sustainability-linked loans*, hvor der opsættes konkrete ESG-mål, som udløser økonomiske gevinster, hvis de nås – f.eks. lavere udlånsrente eller længere tilbagebetalingstid.

96 pct. af sektoren har initiativer til at understøtte SMV'ernes bæredygtige omstilling.

78 pct. af sektoren stiller krav om omstillingsplaner til virksomheder med et højt klimaaftryk

99 pct. af alle virksomheder i Danmark har under 250 ansatte, og betegnes dermed som små og mellemstore virksomheder (SMV'er) ifølge Danmarks Statistik. Og selv om drivhusgasudledningen fra SMV'er ikke er proportional med andelen af SMV'er, så er omstillingen af SMV'er afgørende, hvis en bredt baseret bæredygtig omstilling i Danmark skal lykkes.

Så godt som alle SMV'er er kunder i et pengeinstitut eller et realkreditinstitut. Dermed har penge- og realkreditinstitutter gode muligheder for at understøtte omstillingen hos SMV'erne gennem dialog og rådgivning samt forskellige bæredygtige finansieringsløsninger. 96 pct. af sektoren målt på balancen, svarer, at de nogle gange eller altid har initiativer, der specifikt er målrettet bæredygtig omstilling af små og mellemstore virksomheder.

Over 78 pct. af sektoren (målt på balancen), går skridtet videre og stiller krav om omstillingsplaner til virksomheder med et højt klimaaftryk. Omstillingsplanerne kan indeholde forskellige målepunkter, som er tilpasset de konkrete SMV'er, men indeholder grundlæggende initiativer, som understøtter drivhusgasreduktioner i større eller mindre grad. Det kan f.eks. være overgang til mindre drivhusgasudledende foder til køer i landbruget. Andre institutter opfordrer til opgørelse af drivhusgasregnskaber og fastlæggelse af omstillingsplaner.

Nogle penge- og realkreditinstitutter benytter muligheden for at understøtte SMV'ernes omstilling ved f.eks. at afholde temadage for landbrugskunder, der skaber et forum for vidensdeling og erfaringsudveksling, eller ved at give kunderne indsigt i pengeinstitutternes indsatser og fokusområder samt at inspirere kunderne til at komme godt i gang med at dokumentere deres indsatser og implementere bæredygtige tiltag.

Blandt andre initiativer kan nævnes prisuddelinger og afholdelse af uddannelsesdage for pengeinstitutternes SMV-kunder. Endelig tilbyder nogle institutter også efterfølgende deltagelse i erfa- eller netværksgrupper om bæredygtighed.

Investeringsbranchen transformerer tusindvis af virksomheder via aktivt ejerskab og var 7.400 gange i dialog med virksomheder for at fremme bæredygtighed

I 2023 har danske kapitalforvaltere været i dialog mere end 7.400 gange med virksomheder verden over for at transformere dem i en bæredygtig retning. Det er en tredobling sammenlignet med 2021. Samtidigt har investeringsbranchen allokeret flere medarbejdere og udviklet nye principper for investering i den bæredygtige omstilling.

I dag er der mere end 1,5 millioner danskere, der har investeringer gennem deres frie opsparing. Med danskernes investeringspenge i ryggen kan investeringsbranchen bidrage til at få virksomheder, som de har investeret i, til at lytte og flytte sig i en mere bæredygtig retning – til gavn for både værdien af den konkrete investering og hele samfundet. Helt konkret går kapitalforvaltere i dialog med virksomhederne, stemmer på deres generalforsamlinger og følger op på, om de flytter sig i en mere bæredygtig retning. Det kaldes aktivt ejerskab.

Branchens støt stigende indsats som aktive ejere hænger godt sammen med det store fokus på, at gøre en reel forskel for klimaet ved at understøtte virksomhederne, der endnu ikke er bæredygtige i dag – frem for blot at frasælge og dermed reducere klimaaftrykket fra kapitalforvalternes investeringer. Aktivt ejerskab er også grundstenen bag de seks principper for investering i den bæredygtige omstilling, som sektoren for nylig har udviklet og offentliggjort. Formålet med principperne er at understøtte medlemmerne i arbejdet med at bidrage til omstillingen af realøkonomien ved at investere og skubbe til de sektorer og selskaber, som i dag har et stort aftryk på naturen eller er store drivhusgasudledere, i en mere bæredygtig retning.

De fire vigtigste resultater fra Finans Danmark måling af medlemmernes aktive ejerskab i 2023:

- 77.500 afstemninger ved virksomheders generalforsamlinger
- 7.600 afstemninger imod ledelsen ved virksomheders generalforsamlinger
- 7.400 gange i dialog med virksomheder for at påvirke dem i en bæredygtig retning
- 8 ud af 10 deltog i internationale samarbejder om at gå i dialog med virksomheder

Opgørelsen viser, at de danske kapitalforvaltere i 2023 stemte mere end 77.500 gange ved virksomheders generalforsamlinger, heraf ca. hver 10. gang imod forslag fra ledelsen. Samtidig var branchen i dialog med virksomheder mere end 7.400 gange i løbet af 2023. Det er en tredobling sammenlignet med opgørelsen for 2021. Dialogerne med virksomhederne handlede især om drivhusgasudledning, miljøhensyn, kønssammensætningen i ledelsen, menneske- og arbejdstagerrettigheder samt biodiversitet og naturbeskyttelse.

Da det aktive ejerskab omfatter mange vidt forskellige emner, er det svært at måle effekten af det med ét tal. Men sikkert er det, at arbejdet med at følge virksomhederne og hjælpe dem med at træffe bæredygtige valg optager de danske kapitalforvaltere. I 2023 var 71 fuldtidsansatte dedikeret til at arbejde med ansvarlige investeringer.

De danske kapitalforvaltere går både selv i dialog med virksomheder, men de fleste gør det også sammen med andre investorer. I 2023 deltog 8 ud af 10 danske kapitalforvaltere i internationale koalitioner, hvor de sammen med andre investorer presser virksomheder til at træffe grønne og bæredygtige valg.

15 pct. reduktion af egen drivhusgasudledning (scope 1 og 2)

Selv om finanssektoren står for en meget lille del af den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark, har den alligevel fokus på at opgøre og reducere sin egen drivhusgasudledning. Ifølge Danmarks Statistik for udledninger fordelt på brancher udgjorde drivhusgasudledningen fra penge- og realkreditinstitutter kun ½ promille af den samlede brancheudledning i 2021.

Dertil kommer, at Finans Danmarks beregninger viser, at finanssektorens egen drivhusgasudledning i Danmark er faldet med ca. 15 pct. i 2023 i forhold til 2022, når der måles på direkte udledninger (scope 1) og eksternt leveret energiforbrug som elektricitet og varme (scope 2). Dermed er det fjerde år i træk, vi observerer en reduktion i sektorens egen drivhusgasudledning.

Reduktionen skal ses i lyset af energikrisen i 2022, som betød, at finanssektoren – ligesom resten af samfundet – iværksatte nye tiltag for at nedbringe energiforbruget (der opgøres under scope 2 ifølge den såkaldte GHG-protokol). Finanssektoren har iværksat flere tiltag i 2023, som yderligere har nedbragt energiforbruget i 2023. Generelt drejer det sig bl.a. om omlægning til LED-belysning og bedre styring af lys, ventilation, varme og vand. Flere institutter har reduceret deres kontorareal bl.a. som følge af ordninger om hjemmearbejde. Mens en række af disse reduktioner vil have varig karakter, er det ikke nødvendigvis tilfældet for dem alle.

Finanssektoren har også løbende fokus på omstilling til vedvarende energikilder og energieffektiviseringer af bygninger, hvor der er tale om varige reduktioner af drivhusgasudledningen. Der etableres fortsat solcelleanlæg ved hovedkontorer og filialer, og der sikres stadig mere adgang til dansk vindmøllestrøm. Enkelte institutter har skiftet til varmepumpe eller fjernvarme fra naturgas. Nogle har ændret deres rejsepolitik og gjort det muligt at gennemføre flere online-møder, mens andre institutter stiller krav om, at firmabiler skal være el- og hybridbiler og udbygger flåden af lavemissionsbiler.

Endelig er sektorens udledning med hensyn til tjenesterejser og kørsel steget. Det skal formentlig ses i lyset af, at fysiske møder er et godt og måske nødvendigt supplement til virtuelle møder. For der er særligt sket en stigning i flyrejser i 2023 med øget drivhusgasudledning til følge, hvilket opgøres under scope 3 ifølge den såkaldte GHG-protokol. Drivhusgasudledningen fra sektorens flyrejser er dog langt under niveauet i 2019 umiddelbart før corona-nedlukningerne. Øget brug af online-møder har bl.a. medført et varigt fald i flyrejser.

Baggrund for drivhusgasudledningstallene

Finans Danmark udarbejder hvert år skøn for finanssektorens drivhusgasudledning i Danmark. Det skal understreges, at der er betydelig usikkerhed forbundet med disse skøn. Det skyldes ikke mindst, at der løbende sker en udvikling i omfanget og kvaliteten af datagrundlaget, herunder mere præcise og detaljerede emissionsfaktorer.

Der arbejdes bl.a. på at få mere dækkende opgørelser inden for scope 3-udledninger, hvoraf kun en lille del omfatter transport som biler, fly- og togrejser. Denne post opgøres som supplement til sektorens scope 1 og scope 2-udledninger. Medlemmernes helt primære scope 3-udledning er udledninger på udlån og investeringer, det såkaldte klimaaftryk eller finansierede udledning, som kan opgøres ved at bruge finanssektorens CO₂-model, der følger den internationale "PCAF-standard". Version 3.1 af CO₂-modellen blev publiceret i januar 2024 ([Link](#)). I årets bæredygtighedsreddegørelse 2023 offentliggøres for første gang klimaaftrykket for penge- og realkreditinstitutternes udlån og investeringer. For yderligere information herom henvises til beskrivelserne af klimaaftrykket fra udlån og investeringer.

Finans Danmarks skøn for hele den danske bank- og realkreditsektors egen drivhusgasudledning er baseret på opgørelser af de systemisk vigtige institutters egne drivhusgasudledninger¹.

Tons drivhusgas (CO ₂)	Scope 1 Inkl. Kørsel i firmabiler	Scope 2	Scope 1+2	Scope 3** Tjenesterejser og -kørsel
2022*	4.025	16.748	20.773	6.998
2023	3.639	13.968	17.607	9.266
Ændring	-386	- 2.780	- 3.166	2.268
Ændring, pct.	-9,6	-16,6	-15,2	32,4

* Udledningerne for 2022 er genberegnet i forhold til tal i bæredygtighedsredegørelsen for 2022. Det skyldes, at nogle institutter/datacentraler nu har et bedre beregningsgrundlag, og at emissionsfaktorer er blevet opdateret.

**Scope 3 omfatter indtil videre kun et forsigtigt skøn for tjenesterejser i fly samt medarbejdernes arbejdsmæssige kørsel i egne biler. Datacentraler er endnu ikke omfattet. Den primære del af scope 3-udledningen er dog udledninger på udlån og investeringer.

Skøn for drivhusgasudledning er opgjort efter GHG-protokollens scope 1 og 2 (lokationsbaseret) for alle danske penge- og realkreditinstitutter samt Nordea Banks danske aktiviteter opregnet ud fra SIFI-institutternes egne opgørelser. Skønnet omfatter også de danske datacentraler, der er knyttet til sektoren. Skønnet omfatter dog ikke Danske Banks og Nordeas brug af datacentraler.

Første opgørelse af klimaaftrykket for sektorens **udlån**: 6¾ tons drivhusgasser pr. udlånt mio.

I bæredygtighedsredegørelsen 2022 fremgik det, at hovedparten af sektoren var nået så langt, at de opgjorde udledningerne fra de aktiviteter, deres udlån var med til at finansiere. De har gjort os i stand til, i denne redegørelse for 2023, at kunne sætte konkrete tal på, hvor stor drivhusgasudledningen eller klimaaftrykket er fra udlån.

Fordi det er første gang, sektoren offentliggør klimaaftrykket fra udlån, er det vanskeligt at sammenligne det med noget, men det kommer til at være et vigtigt referencepunkt for klimaaftrykket fremover.

I 2023 udledte udlånsporteføljen i penge- og realkreditinstitutter 6¾ tons drivhusgasser pr. udlånt mio. Drivhusgasudledningen er baseret på estimater og på en udlånsportefølje på godt 4.250 mia. kr., svarende til godt 85 pct. af den samlede udlånsportefølje i danske penge- og realkreditinstitutter.

Det skal understreges, at klimaaftrykket er opgjort som et estimat, og at grundlaget, dvs. mængden af udlån som klimaaftrykket omfatter, kan ændre sig. På den baggrund er klimaaftrykket en dynamisk størrelse, som kan ændre sig fra år til år. Det er en af årsagerne til, at vi i denne redegørelse opgør drivhusgasudledningen fra udlån i form af det såkaldte aftryk, altså tons drivhusgasser pr. udlånt mio.

Der arbejdes løbende på at inkludere en større andel af udlånsporteføljen i drivhusgasudledningsopgørelsen, men blandt andet manglende data og manglende indsigt i, hvad alle udlån bliver brugt på, gør det vanskeligt at omfatte hele udlånsporteføljen.

Den opgjorte udledning, som også betegnes finansierede udledninger eller klimaaftrykket, er i sagens natur i vidt omfang et spejlbillede af den drivhusgasudledning, som sker i samfundet, fordi langt de fleste virksomheder og borgere har udlån eller investeringer gennem deres penge- eller realkreditinstitut. Men det er samtidig også påvirket af den indsats, som penge- og realkreditinstitutterne løbende gør for at understøtte den bæredygtige omstilling.

Mangel på individuelle data fra kunderne er en udfordring

En udfordring for penge- og realkreditinstitutterne er mangel på data fra kunder om deres udledning af CO₂ og andre drivhusgasser. De største virksomheder måler og offentliggør data i årsrapporter om deres samlede udledning af drivhusgasser omregnet til såkaldte CO₂-ækvivalenter. Men for mange af de små- og mellemstore erhvervs-kunder mangler pengeinstitutterne fortsat oplysninger om deres udledning. De mindre og mellemstore pengeinstitutter har mange kunder i dette segment, og derfor er det særligt svært for dem at sætte reduktionsmål og offentliggøre drivhusgasledning. Flere erhvervs-kunder må derfor forberede sig på i stigende grad at møde spørgsmål om udledning af drivhusgasser, når de er i dialog med banken.

Hvis virksomhederne ikke rapporterer deres udledning, kan pengeinstitutterne estimere den – f.eks. ved at anvende informationer om virksomhedens energiforbrug, hvis sådanne data findes, eller ud fra et gennemsnit for virksomheder i samme branche.

Fokus har i første omgang været på erhvervs-kunder inden for sektorerne shipping, transport, landbrug, energiforsyning og erhvervsjendomme, hvor udledningen eller intensiteten er størst. Nu arbejder institutterne videre med at opgøre, lave handleplaner og sætte reduktionsmål for CO₂-udledninger fra kunder i øvrige brancher, samt at forbedre udledningstallene for de brancher der allerede er omfattet når der kommer nye og bedre specifikke udledningsdata fra virksomhederne. For privatkunder har fokus været på boliger og biler. For øvrige lån og kreditter til privatkunder er det ikke muligt at opgøre klimaaftrykket, fordi sådanne udlån til privatkunder typisk ikke er formålsbestemte. Penge- og realkreditinstitutterne ved altså ikke, om pengene bruges på rejser, mad, nye møbler eller andet.

FINANS
DANMARK

Finanssektoren har udviklet fælles målemetoder

Finanssektoren har udviklet en række principper og metoder, som kan benyttes for forskellige typer af investeringer og lån til at opgøre udledning og et tilhørende hierarki for datakvalitet. Disse kan findes i den danske finanssektors CO₂-model. Modellen blev første gang publiceret i 2020 og er siden blevet opdateret en gang årligt. Den tredje udgave af CO₂-modellen, som fik en mindre opdatering i januar 2024, kan findes her ([link](#)).

Klimaaftrykket for sektorens **investeringer**: 6 tons drivhusgasser pr. investeret mio.kr.

I bæredygtighedsredegørelsen 2022 fremgik det, at hovedparten af sektoren var nået så langt, at de opgjorde udledningerne fra de aktiviteter, de havde investeret i. I denne redegørelse for 2023 sættes konkrete tal på, hvor stor drivhusgasudledningen eller klimaaftrykket er fra investeringer.

I 2023 udledte investeringsporteføljen i pengeinstitutter 6 tons drivhusgasser pr. investeret mio.kr. Drivhusgasudledningen er baseret på 88 pct. af den samlede investeringsportefølje i danske pengeinstitutter.

Det skal understreges, at klimaaftrykket er en dynamisk størrelse, som naturligt vil ændre sig fra år til år i takt med at datakvaliteten, og dækningsgraden bliver bedre. Der arbejdes løbende på at inkludere en endnu større andel af investeringerne i drivhusgasudledningsopgørelsen.

Data om virksomheders drivhusgasudledning er nødvendige

For at kunne måle klimaaftrykket fra investeringer har pengeinstitutterne behov for data om udledningen fra de virksomheder, de har investeret i – evt. via deres leverandører af investeringsprodukter. Nogle virksomheder offentliggør deres årlige udledning af CO₂ og andre drivhusgasser i årsrapporteringen. Det måles i såkaldte CO₂-ækvivalenter. Mange opgør kun deres egen udledning (scope 1) og udledning via eget energiforbrug (scope 2), mens virksomheders oplysninger om udledningen via hele værdikæden (scope 3) er mere mangelfuld. Det skyldes, at det er svært for virksomhederne at måle alle underleverandørers udledning og den udledning, som følger af f.eks. kunders brug af virksomhedernes produkter.

Data om virksomheders CO₂-udledning samles af ESG-dataleverandører såsom MSCI, ISS, Sustainalytics og Bloomberg, som pengeinstitutterne kan købe informationerne af. Hvis virksomheden ikke rapporterer sin udledning, kan ESG-dataleverandøren eller investoren estimere den – f.eks. ud fra et gennemsnit for virksomheder i samme branche og verdensdel.

Pengeinstitutter laver handleplaner og mål for reduktion

Når man som pengeinstitut kan måle og opgøre investeringernes klimaaftryk, har man et grundlag for at lave handleplaner for reduktionen. Grundlaget kan dog flytte sig i takt med, at datadækningen bliver større, og i takt med at datakvaliteten og målemetoderne bliver bedre, fordi flere virksomheder f.eks. rapporterer udledningstal, så man kan erstatte estimerede værdier med faktiske. For eksempel rapporterede alle danske udstedere af realkreditobligationer i 2023 for første gang deres drivhusgasudledning på kapitalcenterniveau.

I forhold til udviklingen af nye målemetoder, så er finanssektorens fælles model for CO₂ opgørelse blevet udvidet med statsobligationer i starten af 2024 med afsæt i PCAFs metoder. Det kan isoleret set bidrage til ændringer og til at flere investeringer indgår i drivhusgasopgørelsen fremadrettet.

Mange forskellige faktorer kan påvirke udviklingen i en porteføljes klimaaftryk. Hvis virksomhederne, man har investeret i, bliver mere effektive og udleder mindre, vil det trække aftrykket ned. Det samme vil ske, hvis man som investor omlægger sin portefølje og f.eks. frasælger værdipapirer udstedt af virksomheder, der udleder mange drivhusgasser. Det gavner dog ikke klimaet, fordi værdipapirerne så i stedet vil blive købt af andre investorer. Og de nye investorer vil måske ikke presse virksomhederne til at flytte sig i en grønnere retning. Ved at blive som investor og presse på for omstilling kan man ofte gavne klimaet mere, end man kan ved at frasælge sine værdipapirer og miste muligheden for indflydelse.

Klimaaftrykket påvirkes også ved ændringer i omsætningen eller den bogførte værdi af virksomhederne. Det kan være, hvis omsætningen opgjort i den pågældende valuta vokser, og/eller hvis den bogførte værdi af virksomheden stiger, f.eks. afledt af højere markedsværdi af de udstedte aktier. De mange forskellige faktorer

betyder, at udviklingen i klimaaftrykket ikke kan stå alene, når man skal vurdere investorers indsats for at trække virksomhederne i en grønnere retning.

Finanssektoren har udviklet fælles målemetoder

Finanssektoren har udviklet en række principper og metoder, som kan benyttes for forskellige typer af investeringer og lån til at opgøre udledning og et tilhørende hierarki for datakvalitet. Disse kan findes i den danske finanssektors CO₂-model. Modellen blev første gang publiceret i 2020 og er siden blevet opdateret en gang årligt. Den tredje udgave af CO₂-modellen, som fik en mindre opdatering i januar 2024, kan findes her ([link](#)).

78 pct. af danske pengeinstitutter er medlemmer af Net-Zero Banking Alliance

Målsætninger er vigtige for at sikre fremdrift og engagement. Det gælder også inden for den bæredygtige omstilling. Målsætninger skal understøttes af konkrete handlinger og munde ud i konkrete resultater eller indfrielse af bestemte mål. Det er med den logiske tilgang, at finanssektoren går til arbejdet med den bæredygtige omstilling, som også er afspejlet i Finans Danmarks redegørelse for sektorens arbejde med bæredygtighed i 2023.

Den centrale målsætning om klimaneutralitet i 2050 sætter i vidt omfang rammerne for den aktuelle indsats for bæredygtig omstilling. Det gælder også i den finansielle sektor, og en måde for pengeinstitutter at synliggøre og forpligte sig til at understøtte netop den målsætning er ved at melde sig ind i **Net-Zero Banking Alliance** (NZBA). NZBA fungerer som klimaacceleratoren for *UNEP FI's Principles for Responsible Banking (PRB)*², som Finans Danmark underskrev i 2019. NZBA udgør samtidig pengeinstitutternes del af den større alliance for hele den finansielle sektor, som kaldes *Glasgow Financial Alliance for Net Zero (GFANZ)* og blandt andre også omfatter kapitalforvaltere, institutionelle investorer og forsikringselskaber.

78 pct. af danske pengeinstitutter, målt på balancen, er medlemmer af Net-Zero Banking Alliance.

NZBA forpligtelseserklæring skal være underskrevet af pengeinstituttets administrerende direktør og indebærer, at

- drivhusgasemissioner fra pengeinstitutternes udlåns- og investeringsporteføljer er i overensstemmelse med vejen mod en nettoudledning på nul i 2050 eller tidligere
- der inden for 18 måneder efter tiltrædelsen skal sættes mål for 2030 eller tidligere og et 2050-mål, med mellemliggende mål, som skal fastsættes hvert femte år fra 2030 og frem
- pengeinstitutternes første 2030-mål vil fokusere på prioriterede sektorer, hvor pengeinstituttet kan have den mest markante effekt, dvs. de mest drivhusgasintensive sektorer i deres porteføljer, med yderligere sektormål, der skal opstilles inden for 36 måneder
- årlig offentliggørelse af absolutte emissioner og emissionsintensitet i overensstemmelse med bedste praksis, og inden for et år efter fastsættelse af mål offentliggør fremskridt i forhold til en revideret overgangsstrategi på bestyrelsesniveau, der fastlægger foreslåede handlinger og klimarelaterede sektorpolitikker
- der tages en robust tilgang til modregningsmuligheder i pengeinstitutternes omstillingsplaner³

For de af vores medlemmer, der er kapitalforvaltere, findes der en tilsvarende alliance, nemlig *The Net-Zero Asset Managers Initiative (NZAMI)*, som er en af de andre sektor-specifikke alliancer under GFANZ. Investering Danmark, som er en del af Finans Danmark og repræsenterer kapitalforvaltere og investeringsfonde, tilsluttede sig initiativet i 2022 (se [her](#)). Af Finans Danmarks kapitalforvaltende medlemmer har omkring halvdelen tilsluttet sig NZAMI, og eftersom de største kapitalforvaltere i Danmark er medlemmer, er en betydelig del af alle assets *under management* i Danmark dækket af dette initiativ.

Institutter, der underskriver NZAMI, forpligter sig til at

- arbejde sammen deres kunder (borgere og virksomheder) om drivhusgasreduktionsmål, der er i overensstemmelse med en ambition om at nå netto nulmissioner i 2050 eller tidligere på tværs af alle aktiver under forvaltning (AUM)
- sætte et foreløbigt mål for andelen af aktiver, der skal forvaltes i overensstemmelse med opnåelsen af netto nul-emissioner inden 2050 eller tidligere
- gennemgå institutternes foreløbige mål mindst hvert femte år med henblik på at øge andelen af dækket AUM, indtil 100 % af aktiverne er inkluderet

For at opfylde disse overordnede forpligtelser skal institutter, som er medlem af NZAMI opfylde ti konkrete delmål, der bl.a. omfatter at sætte foreløbige 2030-mål for drivhusgasreduktioner, som er i overensstemmelse med IPCC⁴ 50 pct. reduktionsmål for at begrænse de globale temperaturstigninger til 1,5 grad.

Yderligere information om de øvrige NZAMI medlemsforpligtelser fremgår af alliancens hjemmeside, som kan findes her ([link](#)).